

Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

דבר תורה מאת הרב דוד ספקטור לשבת פ' עקב תשע"א בנושא:

שמירת המצוות בארץ ישראל

שבת שלום,

ביום הכיפורים באים אלינו ואל שאר בתי-הכנסת רבים מאחינו ואחיותינו לתפילה ולתשובה ליום אחד. "סוגרים חשבון" עם הקב"ה, מתווכחים קצת על המחיר, כמקובל במזרח התיכון, ומסודרים לכל השנה. ובע"ה בשנה הבאה יבואו שוב לבית-הכנסת ביום הכיפורים ושוב לתפילה ולתשובה. לעומתם אנחנו נוסף ליום כיפור, גם במשך כל השנה עמלים בתורה ובמצוות. ולמה? הלא "בראש השנה יכתבון וביום כיפור יחתמון..." בראש השנה בית דין של מעלה גוזר על היחיד ועל הכלל איך תהיה השנה הקרובה: ברוכה, עם הרבה גשמים או שחונה, עם מעט גשמים. ונראה שהוא הדין בכל נושא ונושא, כגון פרנסה ורפואה.

אם-כן מה התועלת בכל המצוות שאנו עושים במשך השנה? הלא השכר (לדוגמה כמות הגשמים) נקבע כבר בראש השנה וסופית ביום הכיפורים. אז איפה תוספת שכר המצוות על המצוות, שאנו עושים במשך השנה? הלא מחר אנו קוראים בתורה את הפרשה השניה של קריאת שמע: "והיה אם שמעו תשמעו אל מצותי... ונתתי מטר ארצכם בעתו." אם במשך השנה תשמעו אל המצוות ותקיימו אותם, אז אני נותן לכם בארץ ישראל גשם בזמן המתאים. ולא מובן הדבר, הלא כמות הגשמים כבר נקבעה מראש בראש-השנה?

על שאלה עקרונית זו משיבה הברייתא במסכת ראש השנה (יז). בפירוש לפסוק הקודם לפרשת "והיה אם שמעו": "ארץ אשר ה' א-לוהיה דרש אתה, תמיד עיני ה' א-להיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה." ומוסבר בברייתא: "עיני ה' א-לוהיך בה" - עתים לטובה, עתים לרעה. עתים לטובה - כיצד? הרי שהיו ישראל רשעים גמורים בראש השנה ופסקו להם גשמים מועטים (לאותה שנה). לבסוף חזרו בהן (בתשובה באותה שנה). להוסיף עליהן (גשמים לברכה) אי אפשר, שכבר נגזרה (בראש השנה) גזרה (של גשמים מועטים), אלא הקב"ה מורידן (הגשמים) בזמן על הארץ הצריכה להן (ולא במדבר), הכל לפי הארץ. ובשפתי חכמים (על רש"י) מביא קצת דוגמאות להסברת הברייתא: "מה עושה הקב"ה? מביא אותן גשמים מועטים על השדות והקרקעות, ולא במקום מדבר או לשוב שאינו צריך לגשמים. וגם מביא אותם בעתם." זו תשובה נפלאה! לאלה שמקיימים מצוות גם במשך השנה יש "שכר מצוות איכותי" (גשם בדיוק על השדה שלו) "בזמן איכות" (בעתו, גשם בדיוק בעונה המתאימה לגידול הירקות), אבל אין להם "שכר מצוות כמותי", שכבר נקבעה מראש בראש השנה כמות הגשמים, שעלולה לרדת במשך השנה. וזה ההבדל בין אחינו ואחיותינו הבאים פעם בשנה לתפילה ולתשובה ביום הכיפורים לבין אלה שכל השנה מתפללים, מקיימים את המצוות וקובעים עתים ללימוד תורה.

הלוואי שנדע תמיד לקבל במאור פנים, באהבה ובחיבוק גדול את אלה שבאים אלינו ביום הכיפורים ונדע בעצמנו לקיים משך השנה את כל מצוות ה' באהבה ובשמחה! השמחה היא חלק ותנאי בקיום המצוה, לא בעצבות, בדיעבד, אלא לכתחילה מתוך העמקה בטעמי המצוה יש לעשות את מצוות ה' בשמחה! על הפסוק "והיה אם שמעו תשמעו אל מצותי" מפרש אור החיים: "פירוש 'והיה' - לשון שמחה (מדרש בראשית רבה מב, ג). ותנאי הוא הדבר אם תהיה שמחה של מצוה." ואיפה אפשר להגיע לדרגה כזו של עשיית המצוות בשמחה? לא בחו"ל אלא כאן במדינת ישראל, אשר רוב הארץ בידינו ומיושבת. וכך מפרש אור החיים על הפסוק הראשון בפרשת כי תבוא: "והיה כי תבוא אל הארץ אשר ה' א-לוהיך נותן לך נחלה וירשתה וישבתה בה." - אמר 'והיה' לשון שמחה, להעיר שאין לשמוח אלא בישיבת הארץ, על דרך אומרו (תהילים קכו, ב) 'אז ימלא שחוק פיני'." אפילו מצות ביקור חולים יש לעשות בשמחה. כך מסופר על הרב קוק, שבסוף ימיו היה לו אותה מחלה (לי"ע) ובאו לבקר אותו, אבל עם פנים מודאגות ועצובות. אמר להם הרב קוק: כל המצוות יש לקיים בשמחה וכל-שכן מצות ביקור חולים.

יש לי חבר, צדיק ובעל חסד, אבל ממעט מאד בדיבור, כזה "רציני"...

יום אחד פוגש אותי ומספר לי שתי בדיחות טובות.

אני שואל אותו: מה קרה משה, שהפכת להיות "בדיחניק", בדרך?

משה השיב לי: באתי מביקור אצל איזה חולה ולכל ביקור חולים אני מכין מראש שתי בדיחות, כדי לשמח את החולה.

גם אותי, אחי ורעי, אתם ממש משמחים בביקורים. זה נותן לי הרבה כוחות להמשך הדרך. והיו מצבים אחרי תשעה באב, שהייתי בחולשה גדולה מאד וביקשתי לא לקבל ביקורים ואתכם הסליחה. כעת אני בסיום דלקת ריאות ללא חיבור לחמצן וללא חום! החיידק בריאה השמאלית עדיין לא זוהה ע"י מעבדות שערי צדק והחומר והביופסיה נשלחו למעבדות בית חולים רמב"ם בחיפה ונקווה לתוצאות זיהוי

החידק בקרוב, בתחילת השבוע הבא. מכל מקום בין שיזוהה לבין שלא יזוהה, יתקיים בי כנראה משך השבוע הבא, אם אמשיך בע"ה להרגיש מצוין כמו עכשיו: "פתחו לי שערי צדק" ואחזור לביתנו. היום פתחתי את המחזור השלישי של הטיפולים כימותרפיים (זה סך הכל הזרמת נוזלים רפואיים דרך העירווי לתוך הגוף) פעמיים בשבוע. בסוף המחזור השלישי (כל מחזור 3 שבועות) תהיה בע"ה השתלת מח עצם, שבה ברוב המקרים מסתיימת המחלה הזו לתמיד, כמובן עם ביקורת רפואית מידי פעם. אחי ורעי, המשיכו להתפלל מכל הלב. התפילה מועילה ישירות ממש. תיפקוד הכליות מתקרב מאד לנורמה. מצב הדם השתפר מאד. התפילה והחסד שאתם עושים מכל הלב נוגעים במקומות הרגישים ביותר ומתקבלים ברצון בשמים ובארץ.

אח ורעי - שבת שלום, שבת מנוחה,

דוד אברהם ספקטור